

UPADACITINIB

(RINVOQ®)

Wat is upadacitinib en hoe werkt het?

Upadacitinib behoort tot de nieuwste klasse van medicijnen die worden ingezet in de behandeling van reumatoïde artritis.

Upadacitinib is een **DMARD** (Disease Modifying Anti-Rheumatic Drug) of kortweg **reumaremmers**. DMARD's zijn een groep geneesmiddelen die ontstekingen in gewrichten verminderen. Upadacitinib behoort tot de onderklasse **tsDMARD**, waarbij 'ts' staat voor Targeted Synthetic DMARD of in het Nederlands "doelgerichte synthetische reumaremmers". Deze onderklasse van reumaremmers wordt ook **JAK-remmers** genoemd omdat ze specifiek werken tegen de Janus Kinase enzymen, een familie van vier enzymen die een rol spelen bij ontstekingen. Upadacitinib remt hun specifieke signalen af waardoor de aanmaak van ontstekingsfactoren afneemt. Hierdoor neemt de zwelling en stijfheid in een gewricht af en vermindert de pijn.

Upadacitinib wordt gegeven als **langdurige** behandeling. De meeste mensen voelen binnen vier weken na aanvang van de behandeling een verbetering. Soms duurt het langer en bij sommige mensen werkt het medicijn helaas niet of onvoldoende. Stop nooit op eigen houtje met de medicatie, ook niet wanneer u zich beter voelt. Dit kan uw symptomen erger maken.

Upadacitinib kan alleen of met methotrexaat worden gebruikt.

Waarvoor wordt upadacitinib gebruikt?

Je reumatoloog schrijft upadacitinib voor als je reumatoïde artritis, psoriasis artritis of axiale spondyloartritis hebt. Je krijgt het enkel voorgeschreven als andere reumaremmers niet of niet voldoende hebben gewerkt of als je daar te veel bijwerkingen van hebt. Tot die reumaremmers behoren: methotrexaat (Ledertrexate®), leflunomide (Arava®), sulfasalazine (Salazopyrine®) of hydroxychloroquine (Plaquenil®).

Hoe moet ik upadacitinib gebruiken?

Upadacitinib bestaat in pilvorm (tabletten) en is beschikbaar in tabletten van 15mg. De gebruikelijke dosis is één maal per dag één tablet. Je neemt de tablet met een glas water in, best elke dag op ongeveer hetzelfde tijdstip. Dit hoeft niet tijdens een maaltijd te zijn.

Je mag de tablet niet kauwen, fijn malen, splitsen of breken, aangezien dit een invloed kan hebben op de hoeveelheid geneesmiddelen in uw lichaam.

Ben je een dosis vergeten, neem de volgende dag dan geen dubbele dosis, maar de gewone, voorgeschreven dosis.

Als je een pillendoosje gebruikt, kan je de medicatie uit de verpakking halen en de pillen in het doosje bewaren voor de week die er op volgt. Dit heeft geen invloed op de werking.

Wat zijn de voordelen van het gebruik van upadacitinib?

Upadacitinib werkt, in tegenstelling tot veel standaard reumaremmers, relatief snel. Het kan zijn dat je al binnen de eerste twee tot vier weken na de start van de behandeling verbetering voelt. Je wordt dan minder stijf, je gewrichten zijn minder gezwollen en voelen minder pijnlijk aan. Ook de vermoeidheid zou moeten verbeteren.

Verder is een behandeling met pillen minder omslachtig dan met injecties of infusen. Ook de bewaring van de medicatie is makkelijk, de pillen hoeven niet in de koelkast.

Mag ik upadacitinib gebruiken in combinatie met andere medicijnen?

Upadacitinib kan gebruikt worden met steroïde geneesmiddelen zoals prednisolon of cortisone-injecties in het gewricht. Pijnstillers zoals paracetamol en ontstekingsremmende pijnstillers (NSAID's) zoals als naproxen (Naprosyn®) of ibuprofen (Brufen®, Nurofen®) kunnen zonder problemen gecombineerd worden met tofacitinib.

Upadacitinib kan niet worden gebruikt met biologische DMARD's of andere tsDMARDS (zoals baricitinib of tofacitinib).

Andere medicijnen kunnen een invloed hebben op de werking of bijwerkingen van upadacitinib. Je kan ze niet zomaar combineren. Het gaat over bepaalde antibiotica (bv. clarithromycine), sommige geneesmiddelen tegen epilepsie (o.a. fenytoïne), tegen schimmelinfecties (zoals itraconazol, posaconazol of voriconazol), geneesmiddelen voor de behandeling van hypercortisolemie (zoals ketaconazol), een middel tegen tuberculose (rifampicine) en geneesmiddelen die uw immuunsysteem beïnvloeden (zoals azathioprine, ciclosporine en tacrolimus). Het is verstandig altijd aan je arts en je apotheker te vertellen welke medicijnen je gebruikt of als er iets aan je medicijngebruik verandert.

Vergeet ook nooit je gebruik van upadacitinib te vermelden bij een bezoek aan een andere arts, apotheker of zorgverlener.

Zijn er mogelijke risico's of bijwerkingen aan upadacitinib?

Zoals bij de meeste medicijnen, kan het gebruik van upadacitinib voor bijwerkingen zorgen. Sommigen komen vaak voor, anderen zeer zelden en zeker niet iedereen krijgt bijwerkingen. In de **bijsluiter** vind je een uitgebreid overzicht.

Omdat upadacitinib je afweersysteem remt, kan je makkelijker een infectie krijgen. Soms verlopen infecties heftiger. Het gaat vooral over virale infecties van de bovenste luchtwegen (neus, keel en infecties van de sinussen). Contacteer je arts als je koorts krijgt of je denkt dat je een infectie hebt, zeker bij de opstart van de behandeling! Koorts is vaak een teken van een infectie of ontsteking in je lichaam. Je mag dan meestal tijdelijk geen upadacitinib gebruiken.

Je hebt een licht verhoogde kans op bepaalde vormen van huidkanker die in het algemeen goed te behandelen zijn. Zoals bij elke behandeling die het afweersysteem remt, wordt een jaarlijks bezoek aan een dermatoloog aanbevolen.

In sommige studies is een verhoogd risico op diepveneuze trombose, longembolie en cardiovasculaire problemen (hart- en bloedvaten) waargenomen bij gebruik van hogere doses. Vertel het je arts wanneer je

denkt een hoger risico te lopen op tromboses. Ook als je weet hebt van verhoogde kans op cardiovasculaire problemen (problemen met hart en bloedvaten), meld je dit vooraf aan je arts.

Upadacitinib heeft verder deze meest voorkomende bijwerkingen: maag- en darmklachten (misselijkheid, overgeven, diarree), hoofdpijn, verstopte neus en keelpijn, acné, hoestklachten, gewrichtspijn en spierpijn, verhoogde bloeddruk en vocht vasthouden aan de voeten, huiduitslag en jeuk.

Je arts zal regelmatig een bloedonderzoek voorstellen om eventuele bijwerkingen op de sporen die je zelf niet merkt (lever- en nierfunctie, afwijkingen in het bloedbeeld).

Zijn er nog dingen die ik moet weten over upadacitinib?

Extra voorzorgen bij de start van de behandeling

Voor je begint met upadacitinib wordt eerst gekeken of je geen sluimerende infectie hebt zoals tuberculose (TBC) of een leverontsteking (hepatitis). Om tuberculose uit te sluiten zal je arts je een Mantoux-test en/of een bloedonderzoek en een röntgenfoto van de longen voorstellen. De Mantoux-test is een klein prikje in je arm. Na drie tot vijf dagen wordt je arm gecontroleerd om te kijken hoe je huid reageert op het prikje.

Tijdens behandeling met medicijnen zoals upadacitinib is in het verleden bij sommige patiënten tuberculose opgetreden, vrijwel altijd een opflakking van een oude infectie.

Als je start met upadacitinib laat je arts je bloed (in het begin) regelmatig controleren om goed in de gaten houden hoe je lichaam reageert op upadacitinib. Hoeveel dat gebeurt hangt af van welke andere geneesmiddelen je neemt en welke andere aandoeningen je hebt.

Alcohol

Je kan (matig) alcohol gebruiken tijdens de behandeling met upadacitinib.

Reizen en bewaring

Bewaar upadacitinib in de originele verpakking, op kamertemperatuur en niet boven de 30°C. Als je op reis gaat, neem dan je upadacitinib tabletten mee in je handbagage. Neem je tabletten in de originele verpakking mee, met het etiket van de apotheek erop. Controleer vooraf de houdbaarheidsdatum van je medicijn. Vraag bij voorkeur je arts of apotheker om een actueel overzicht van welke medicijnen je neemt: het medicijnpaspoort.

Vaccinaties

Bij de start van je behandeling met upadacitinib zal je arts met jou je vaccinatiekaart bekijken. Hij zal je waarschijnlijk een jaarlijks griepvaccin en een pneumokokken vaccin aanraden omdat je kwetsbaarder bent voor infecties.

Heb je andere vaccinaties nodig omdat je naar verre landen wil reizen, overleg dan met je arts. Voor sommige vaccins moet je (tijdelijk) stoppen met je medicatie. Levende vaccins worden immers niet aanbevolen bij het gebruik van upadacitinib. Het is verstandig om dit goed op tijd te regelen.

Vruchtbaarheid bij vrouwen, zwangerschap en borstvoeding

Er zijn geen gegevens over de invloed van upadacitinib op de vruchtbaarheid bij vrouwen.

Er is weinig informatie over de effecten van upadacitinib tijdens de zwangerschap omdat het om een nieuw medicament gaat. Daarom is het af te raden om zwanger te worden terwijl je upadacitinib gebruikt. Het is evenmin bekend of upadacitinib overgaat in de moedermelk. Borstvoeding geven wordt daarom afgeraden.

Het belangrijkste om te weten is dat je nog steeds succesvol zwanger kan worden als je tijdig (minstens vier weken) stopt met het gebruik van upadacitinib.

Heb je een kinderwens? Bespreek dit dan zo snel mogelijk met je arts. Ook als je (onverwacht) zwanger bent, neem dan snel contact op met je arts.

Vruchtbaarheid bij mannen

Praat met je arts wanneer je een kinderwens hebt en upadacitinib neemt. Net zoals bij vrouwen is het niet bekend of upadacitinib de vruchtbaarheid beïnvloedt.

Waar kan ik terecht met mijn vragen over upadacitinib?

Als je je zorgen maakt, neem dan zeker contact op met je (huis)arts of met de reumaverpleegkundige.

Wil je meer informatie over je eigen aandoening of andere soorten van reumamedicatie? Dan kan je terecht op de website van ReumaNet. Er zijn veel brochures die je gratis kan downloaden. Er is ook een uitgebreidere brochure over JAK-remmers, de medicatieklasse van upadacitinib.

www.reumanet.be of info@reumanet.be

Deze brochure is tot stand gekomen in samenwerking met de KBVR (Koninklijke Belgische vereniging voor Reumatologie) en met steun van het FWRO (Fonds voor Wetenschappelijk Reuma Onderzoek).

De officiële bijsluiter werd als basis gebruikt voor deze brochure, net als de brochures van ReumaNederland, NRAS & Versus Arthritis (UK), Arthritis Australia en The American College of Rheumatology.

Dank aan Dr. K. Thevissen (Reumacentrum Genk) en Dr. L. Meric de Bellefon (UCL), aan de reumaverpleegkundigen en aan de patiënt experts van ReumaNet en CLAIR voor het nalezen en feedback.

